

Od redakcji

FINANSJALIZACJA GOSPODARKI A EKONOMIA BEHAWIORALNA

Z finansjalizacją gospodarki mamy do czynienia wtedy, gdy rośnie udział systemu finansowego w generowaniu Produktu Krajowego Brutto (PKB). Zadania jakie spełnia system finansowy to:

- umożliwienie dokonania płatności,
- alokacja oszczędności do rentownych projektów,
- alokacja ryzyka.

W tym miejscu warto podkreślić, że wzrost roli sektora usług we wzroście gospodarczym jest przede wszystkim zdeterminowany wzrostem ilości, jakości, innowacyjności i nowoczesności usług finansowych. O ile dotychczas badania teoretyków ekonomii mówiły o serwicyzacji gospodarki, to dzisiaj musimy mówić już o finansjalizacji gospodarki. Według różnych badań szacuje się, że system finansowy jest w stanie wygenerować nawet 50% PKB. Również w Polsce obserwujemy proces finansjalizacji gospodarki. Właśnie oddawany do rąk czytelników niniejszy tom prac naukowych skoncentrowany jest na zjawisku finansjalizacji gospodarki polskiej. Jednakże w gospodarce „nie ma darmowego obiadu” i „nie można zjeść ciastka i dalej mieć to ciastko”. Na pewno ostatni światowy kryzys gospodarczy był w określonej mierze wywołany „przerostem” systemu finansowego w gospodarkach narodowych poszczególnych krajów. Jednakże – naszym zdaniem – jest to, wina zbyt wąskiego paradygmatu ekonomii głównego nurtu, który nie uwzględniał w swoich badaniach rezultatów ekonomii nieortodoksyjnej a przede wszystkim ekonomii behawioralnej. Ekonomia jako nauka musi konstruować wnioski predykcyjne, które umożliwiają właściwie prognozować przyszłe zdarzenia gospodarcze i odpowiednio się do nich przygotować. Jeżeli jednak teoria ekonomiczna abstrahuje w swoich modelach prognostycznych od roli kultury, zachowań konsumentów i producentów, historii to modele te są ułomne. Ostatni kryzys gospodarczy pokazał, że nieuwzględnianie chciwości bankierów w teorii ekonomicznej nie pozwoliło na przeciwdziałanie nadchodzącemu najpierw kryzysowi finansowego, a potem przerodzeniu się tego kryzysu w kryzys gospodarczy. Kryzysy finansowe i gospodarcze były, są i będą. Ale nie zawsze tak musi być, żeby kryzys finansowy przekształcał się w kryzys gospodarczy. Właściwe zarządzanie ryzykiem gospodarczym, finansowym, organizacyjnym może zakończyć kryzys finansowy i kryzys gospodarczy nie wystąpi.

Tymi sprawami zajmuje się ekonomia behawioralna, która pełni rolę specyficznego filtra, przy pomocy którego prawa ekonomiczne analizowane są w świetle praw psychologii i socjologii. Właśnie włączenie ekonomii behawioralnej do głównego nurtu ekonomii stanowić będzie poprawę predykcji w naukach ekonomicznych i to właśnie analizujemy w oddawanym Państwu tomie prac naukowych.

Prof. zw. dr hab. Marian Noga
Dr Tomasz Rólczyński